

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

BÙI VĂN HƯỜNG

PHÁT TRIỂN KINH TẾ TRANG TRẠI
TỈNH QUẢNG NINH

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

BÙI VĂN HƯỜNG

PHÁT TRIỂN KINH TẾ TRANG TRẠI
TỈNH QUẢNG NINH

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 60.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Vũ Thanh Sơn

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan rằng số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và các thông tin trích dẫn trong luận văn này đều đã được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái nguyên, ngày tháng năm 2015

Tác giả luận văn

Bùi Văn Hường

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành luận văn, tôi đã được sự giúp đỡ của các tập thể và cá nhân. Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến sự giúp đỡ quý báu đó.

Trước hết tôi xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu, Phòng đào tạo của trường Đại học Kinh tế và quản trị kinh doanh, Khoa sau Đại học Đại học Thái Nguyên.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến sự giúp đỡ của các thầy cô giáo trong quá trình giảng dạy, đã trang bị cho tôi những kiến thức khoa học. Đặc biệt là thầy giáo - **PGS.TS. Vũ Thanh Sơn** người trực tiếp hướng dẫn giúp đỡ tôi trong suốt thời gian nghiên cứu và học tập.

Tôi xin chân thành cảm ơn các ban ngành nơi tôi công tác và nghiên cứu luận văn, cùng toàn thể các đồng nghiệp học viên lớp cao học Kinh tế nông nghiệp khóa 10, gia đình bạn bè đã tạo điều kiện, cung cấp tài liệu cho tôi hoàn thành chương trình học của mình và góp phần thực hiện tốt hơn cho công tác thực tế sau này.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái nguyên, ngày tháng năm 2015

Tác giả luận văn

Bùi Văn Hường

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
3.1. Đối tượng nghiên cứu	3
3.2. Phạm vi nghiên cứu.....	3
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của luận văn	3
5. Bố cục của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ TRANG TRẠI VÀ KINH TẾ TRANG TRẠI	5
1.1. Cơ sở lý luận về trang trại và kinh tế trang trại	5
1.1.1. Trang trại.....	5
1.1.2. Kinh tế trang trại	8
1.2. Cơ sở thực tiễn về phát triển kinh tế trang trại ở một số nước và ở Việt Nam	21
1.2.1. Kinh nghiệm phát triển kinh tế trang trại tại một số nước trên thế giới.....	21
1.2.2. Kinh nghiệm phát triển kinh tế trang trại ở một số tỉnh	24
1.2.3. Bài học kinh nghiệm đối với sự phát triển kinh tế trang trại tại cho tỉnh Quảng Ninh hiện nay	28
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	31
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	31

2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	31
2.2.1. Phương pháp tiếp cận.....	31
2.2.2. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	32
2.2.3. Phương pháp thu thập số liệu.....	32
2.2.4. Phương pháp xử lý số liệu	33
2.2.5. Phương pháp phân tích.....	33
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	34
2.3.1. Các chỉ tiêu phản ánh các yếu tố sản xuất	34
2.3.2. Các chỉ tiêu phản ánh kết quả, chi phí, hiệu quả và tình hình sản xuất hàng hoá	34
Chương 3. THỰC TRẠNG KINH TẾ TRANG TRẠI TỈNH QUẢNG NINH GIAI ĐOẠN TỪ NĂM 2010 - 2013	36
3.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên, kinh tế- xã hội tỉnh Quảng Ninh.....	36
3.1.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên	36
3.1.2. Tình hình kinh tế - xã hội.....	37
3.1.3. Đánh giá chung về những thuận lợi, khó khăn của tỉnh Quảng Ninh trong phát triển kinh tế - xã hội và kinh tế trang trại	43
3.2. Thực trạng phát triển kinh tế trang trại tỉnh Quảng Ninh từ năm 2010 - 2013.....	46
3.2.1. Khái quát về trang trại và kinh tế trang trại tỉnh Quảng Ninh	46
3.2.2. Thực trạng phát triển kinh tế trang trại trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh	48
3.3. Đánh giá tác động của các nhân tố tới kinh tế trang trại tại Quảng Ninh ...	61
3.3.1. Yếu tố thuộc về cơ chế chính sách.....	61
3.3.2. Ảnh hưởng của nhân tố khoa học - công nghệ tới sự phát triển của kinh tế trang trại tỉnh Quảng Ninh	64
3.3.3. Đánh giá ảnh hưởng của quá trình công nghiệp hóa - đô thị hóa tới phát triển kinh tế trang trại tại tỉnh Quảng Ninh.....	66
3.3.4. Ảnh hưởng của nguồn nhân lực tới sự phát triển của kinh tế trang trại.	69
3.3.5. Ảnh hưởng của nhân tố hội nhập kinh tế tới sự phát triển kinh tế trang trại	71

3.4. Đánh giá chung về tình hình phát triển kinh tế trang trại trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2010 - 2013.....	73
3.4.1. Những mặt đạt được.....	73
3.3.2. Những tồn tại.....	74
3.3.3. Nguyên nhân của tồn tại	76
Chương 4. MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN KINH TẾ TRANG TRẠI TỈNH QUẢNG NINH	78
4.1. Quan điểm, định hướng phát triển kinh tế trang trại tỉnh Quảng Ninh	78
4.1.1. Quan điểm phát triển kinh tế trang trại tỉnh Quảng Ninh.....	78
4.1.2. Định hướng phát triển kinh tế trang trại tỉnh Quảng Ninh	79
4.2. Một số giải pháp phát triển kinh tế trang trại tỉnh Quảng Ninh.....	82
4.2.1. Giải pháp về thị trường và phát triển công nghệ chế biến.....	82
4.2.2. Thực hiện chuyển giao tiến bộ khoa học kỹ thuật, công nghệ tiên tiến nâng cao năng lực sản xuất cho các trang trại	84
4.2.3. Tăng cường vai trò quản lý, hỗ trợ của các cơ quan nhà nước	85
4.2.4. Giải pháp về lao động và nguồn nhân lực	87
4.2.5. Hình thành, phát triển quan hệ hợp tác giữa các trang trại.....	87
4.2.6. Giải pháp về đầu tư xây dựng, hoàn thiện cơ sở hạ tầng nông thôn....	88
4.2.7. Nâng cao trình độ dân trí và trình độ chuyên môn của các chủ trang trại	88
4.2.8. Làm tốt công tác quy hoạch và cấp giấy chứng nhận Kinh tế trang trại	90
4.3. Một số kiến nghị.....	90
4.3.1. Đối với Trung ương	90
4.3.2. Đối với tỉnh Quảng Ninh	91
4.3.3. Đối với cấp huyện	92
KẾT LUẬN	94
TÀI LIỆU THAM KHẢO	96
PHỤ LỤC	98

DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT

CNH - ĐTH	: Công nghiệp hóa - đô thị hóa
CNH	: Công nghiệp hóa
CSHT	: Cơ sở hạ tầng
DNTN	: Doanh nghiệp tư nhân
HDH	: Hiện đại hóa
HTX	: Hợp tác xã
KTTT	: Kinh tế trang trại
NTTS	: Nuôi trồng thủy sản
PTNT	: Phát triển nông thôn
TNHH	: Trách nhiệm hữu hạn

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1. Tình hình phát triển trang trại ở Pháp.....	22
Bảng 1.2. Tình hình phát triển trang trại ở Tây Đức	22
Bảng 3.1. Số lượng và các loại hình trang trại trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh qua các năm.....	49
Bảng 3.2. Tình hình lao động, và chuyên môn của chủ trang trại năm 2013 .	50
Bảng 3.3. Cơ cấu nguồn gốc đất của trang trại tính đến năm 2013	54
Bảng 3.4. Tổng hợp vốn của trang trại ở Quảng Ninh.....	55
Bảng 3.5. Cơ cấu nguồn vốn của trang trại.....	56
Bảng 3.6. Tổng hợp giá trị sản phẩm hàng hoá của trang trại	58
Bảng 3.7. Tổng hợp thu nhập của chủ trang trại.....	59
Bảng 3.8. Tình hình tiêu thụ sản phẩm của các trang trại.....	60
Bảng 3.9. Những khó khăn khi thực hiện các chính sách.....	62
Bảng 3.10. Các kiến nghị của trang trại đối với chính quyền các cấp.....	63
Bảng 3.11. Biến động của kết quả sản xuất kinh doanh do tác động của nhân tố khoa học công nghệ mới.....	65

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1. Cơ cấu sử dụng đất của các trang trại trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh...	52
--	----

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Nông nghiệp là một trong ngành sản xuất vật chất quan trọng của nền sản xuất hàng hóa. Trong gần hai thế kỷ qua nền nông nghiệp thế giới đã có nhiều hình thức tổ chức khác nhau. Cho đến nay qua thử thách của thực tiễn, ở một số nơi các hình thức sản xuất theo mô hình tập thể, và quốc doanh, cũng như xí nghiệp tư bản nông nghiệp tập trung quy mô lớn, không tỏ ra hiệu quả. Trong khi đó, hình thức tổ chức sản xuất theo mô hình kinh tế trang trại phù hợp với đặc thù của nông nghiệp nên đạt hiệu quả cao, ngày càng phát triển ở hầu hết các nước trên thế giới. So với nền kinh tế tiểu nông thì kinh tế trang trại là một bước phát triển của kinh tế hàng hoá. Việc hình thành và phát triển kinh tế trang trại là một quá trình chuyển đổi từ kinh tế hộ nông dân chủ yếu, mang tính sản xuất tự cấp, tự túc sang sản xuất hàng hóa có quy mô từ nhỏ tới lớn.

Trong tiến trình phát triển nông nghiệp, nông thôn hiện nay ở nước ta, sản xuất nông nghiệp theo hướng sản xuất hàng hoá, với quy mô ngày càng lớn và mang tính thâm canh, chuyên canh, phân vùng đang là một yêu cầu tất yếu khách quan. Sự phát triển kinh tế trang trại đã, đang đóng góp to lớn khối lượng nông sản được sản xuất, đáp ứng nhu cầu sử dụng nông sản trong nước. Mặt khác nó còn đóng vai trò cơ bản trong tiến trình hội nhập với kinh tế quốc tế, với sản lượng và kim ngạch xuất khẩu hàng năm đều tăng trưởng tích cực và ổn định, thì sự đóng góp của các trang trại là rất lớn, không những đem lại lợi nhuận cho trang trại, mà còn cải thiện đáng kể thu nhập của những người lao động trong các trang trại. Việt Nam tham gia tổ chức thương mại lớn nhất hành tinh, đã tạo ra nhiều cơ hội và thách thức cho nền kinh tế nước ta nói chung, ngành nông nghiệp nói riêng. Thách thức lớn nhất mà nông nghiệp của Việt Nam sẽ phải đối mặt, đó là mở cửa để cho hàng hoá nông sản của các nước, trong tổ chức WTO được lưu thông mà chúng ta